

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden sorára
4 fill., vastagabb betűre 6 fill.

Nyitólétszám minden garandált sor 20 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HÍRLAP.

ifj. Mecsner Gyula
főszerkesztő.

dr. Szirmay István
felelős szerkesztő.

dr. Hám Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, fél évre 6 kor,
negyedévre 3 kor.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
tértékért szerint egy négyszög centim.
2 fill. — Állandó hirdetéseknek ár
kedvezmény.

T. Olvasóinkhoz!

Az új esztendő alkalmából tiszteletteljesen üdvözljük olvasóinkat. Az évforduló lapunk történetében is új határvetést jelent ugyan, mert a „Zemplén” mai számával harminckettedik új évfolyamnak új évfolyamra lép, de az új évfolyam és új évfolyamunk nézve csak egy naptári dátum, semmi egyéb.

A Zemplén ma is az, a mi volt és holnap is az lesz, a mi ma. Hűségese követője annak a politikának, mely 1867-ben visszaadta Magyarországnak a békét és megvetette alapját a további fejlődés biztos munkájának. A legtisztább magyar érzés fogja vezetni ezután is tollunkat és tudatában annak, hogy a magyar nyelv határa vármegyénk területén szűkebb a vármegyénk határainál, részt kíván és részt fog venni a Zemplén ezután is abban a hazafias munkában, mely féltékenyen őrizi a magyar nyelv határait, sőt a szeretet és az igazság fegyvereivel vissza akarja vivni annak ősi határait. A szabadelvűség jelszavát nem megtévesztő dekoratív illesztjük lapunk homlokára, hanem azért, mert hűvei vagyunk a haladásnak és a haladást szabadelvűség nélkül még elképzelni sem tudjuk. Vármegyénk közéletét ezután is éles szemmel kívánjuk kísérni, de megfigyeléseink ezután is csak a tárgyilagos bírálat keretében fognak megnyilvánulni.

Röviden: azon a megbízható-
nak tapasztalt uton akarunk ha-

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Két levél.

Írta: Mok Ferencné.
(Folytatás és vége.)

Hozzát simultam. Széles vállaidon
oly jó volt pihentetnem fejemet.

Térdekre vontál s nyiltan, becsü-
letesen szemembe nézve, egy kis tör-
ténetet mondtál:

— Kis leányom! Tudod mi a kül-
önbség a nyári zivatar és a téli or-
kán között? Így vagyok én is az első
s mostani szerelmemmel. Volt egy
leány, évek előtt, ki le tudta bilin-
cselni érdeklődésemet, ki szunyadó
szívembe az érzelmek egész skáláját
tudta varázsolni. Lelki szerelmemmel
vonzódtunk egymáshoz, becsülés, bi-
zalom volt alapja érzelmünknek. S
midőn csókunk édesítették lelki fri-
gyünket, még akkor sem tudtam meg,
hogy mi az igazi, nemes szenvedély.
A sors nem akarta, hogy egymásé
legyünk, békén váltunk hát el egymás-
tól. Sem neheztelés, sem tragikus
jelenetek nem keserítették el az el-
szakadást. Maradtunk két jó barát,
akik reális érzéssel fel tudták fogni
az akadályok ereit, melyek az örö-

ladni ezután is, a melyen eddig is
jártunk.

Lehet, hogy sokan vannak, a
kik más fegyverekben gyönyör-
ködnek, másféle harcot keresnek
az újságok hasábjain. Személyes-
kedő, izgató dolgokat, látványos
érdekharcokat és más szecessziós
csemegéket. Sajnáljuk, de ilyes-
mikkel ez után sem fogunk szol-
gálni. Akik eddig bíztak a Zem-
plénben, kérjük tartsák meg bizal-
mukat számunkra továbbra is.

A szerkesztőség.

Elbúcsúztunk az ó-évtől és
íme új-évnak napja ragyog föl-
löttünk. Első szavunk, első fo-
hászokadásunk az ég felé száll
az új év hajnalán, hogy Istentől
áldást, szerencsét kérjünk az új
esztendőre.

Felbuzdult hitte, reménye-
sedeztünk, hogy a kegyelmek
Istene adja szent áldását a ha-
zára s abban édes mindnyájunkra,
hogy áldja meg a magyar nem-
zetet, hogy történeti hivatásával
vezesse az erkölcsi és nemzeti
tökéletesedés útján, védje meg
ellenségeitől, szentelje meg re-
ménykedéseit, tegye fogamatossá
munkálkodását.

Az új év — a nagy Sphinx!
— Azaz, hogy új év voltaképen

kös egyesülés elé gördültek. Mi nem
küzdöttünk az akadályok ellen, csön-
desen kikerültük ezeket s ezzel elke-
rültük egymást. Ez volt az első sze-
relmem. Egy lanya, szelid, csöndes
érzelem, olyan volt ez, mint a hold
fénye, mely melegség nélkül, sápadt
fényvel néhány évetem bearanyozta.

De most tudom, hogy van egy
más szerelem is. Olyan, mint a forró
nap, mely hevit, éget s boldogít, él-
tet. Ez az igazi szerelem. Ezzel az
érzéssel vonzódom hozzád Elzám s
ez az érzés nem fog megválni tőlem
soha. Egymáséi vagyunk. Jóságos
szemedben hűség, tiszta lelkedben
erősség és bizalom van. A mátkám
vagy. Senki, soha, semmi körülmé-
nyek között el nem választhat tőled!
Minő nemes láng gyuladt ki söté-
tét szemedben, minő ünnepies, ko-
moly volt szép arcod s minő gyön-
géd a kezed simogatása s hangod
zenéje.

De nagyon szerettelek!
Hideg volt azon a téli éjszakán,
de mi nem éreztük ezt. Ifjú szívünk-
ben tiszta, nemes szenvedély égett,
nem gondoltunk a külvilággal. Hize-
legve tettem össze kezeimet:

— Béla! teljes az elszakadás
attól a leánytól? Soha, még álmaid-
ban sem kísért az emléke? Nem ör-

nincs is. Hiszen nem az idő megy,
csak mi megyünk, haladunk a
vég felé. Egy nagy fallácia!
Olyan, minőt a vonaton utazva
tapasztal az ember: a vonat, me-
lyen ül mozdulatlan, s mégis
ugy látszik, mintha menne, ha
mellette egy másik vonat surran
el. Hisz az embert minden csallja,
még a saját szava és ép érzéke is.

Új év napján a multak emlé-
kei ölelkeznek a jövő remény-
ségeivel. A nemzeti nagy munka
folyik tovább, erőt merítve, ta-
nulságot vonva a multból, biz-
tató reménnyel, hogy a köze-
ledő tavasz, a nemzeti aspirá-
ciókat, reménykedéseket is vi-
rággá fakasztja. Az évnak for-
dulóján ezért vesz erőt a lelke-
sége az emlékezés, s ezért kö-
szöntjük bizalommal az új év
hajnalát. „Küzde küzdj ember!
és bizva bízzál”, mint a költő
mondja.

Általában véve egyike a leg-
érdekesebb ünnepeknek az új
év első napja; majdnem olyan
jelentőségteljes, mint a kará-
csony. Igaz, hogy a hit, remény
és szeretet jegyében is születik.
Amaz a vallás révén hatja meg
az embert, ez pedig az élet reá-
lis prózájához vezet. Önkényte-
lenül visszapillant a lefolyt év
eseményeire, átgondolja vagyoni
helyzetét, tervekről elmélkedik
a jövőre s valami újodás, javu-
lás utáni vagy lepi meg. Annyi
tény és igaz, hogy az új évet
igyekszik mindenki jól kezdeni!
Emberi szokás, s nagyon jó
szokás nemesak, de sőt szép

zöld leveleit, arcképét! — Jóüzien
neveltél.

— Kis bohóm! Te nem ismered
a férfi szívet. Midőn téged tartlak
karjaimban, hogy tudnék ő reá, az
eltemetett álomképre gondolni. S mi-
dőn téged szeretlek, hogy irhatnék
máshoz szerelmes szavakat. Nincs
abból a multból már semmi a lel-
kembem. Tied vagyok egyedül leány-
kám!

— Hiszek neked Béla! Bizom
őszinteségedben. S most nyugodt boldogsággal
gondolok jövődönkre.

Leültél mellem a fatörzsre. Öledbe
hajtottam fejem és te hosszú órákon
át meséltél nekem multadról, ifjusá-
godról, kiszinezted jövőnket a szere-
lem bűbajos nyelvén. S én hallgat-
talak; rajongó imáddal néztem nyilt
szemeidbe, őszinte arcodba. Nagyon
boldog voltam. S azóta sem voltam
ilyen boldog soha...

Éjfél tájt a vadászok, kik keresé-
sünkre indultak, megtaláltak bennün-
ket. Örömradiállal körülfogtak s esó-
dalkozva kérdezték, nem féltem-e a
rengeteg erdőben ennyi ideig lenni?

Mosolyogva néztem az égő fa-
hasábokra, majd a te szemeidbe. Ez
a mosoly volt a feleletem.

— Ő mellette nem félek senki-

és keresztényi kötelességünkől
folyó, hogy egymásnak az új év
kezdetén jót kívánunk. Vajha az
új esztendő csakugyan jóval,
örömmel köszöntene be. Elmulna
rólunk a megpróbáltatások súlyos
köde és kisütne reánk a meg-
elégedés, jólét és az isteni ir-
galmasság jóltevő, boldogító napja.
Mert nehéz az idők járása ha-
zánk felett; nehéz próba előtt
áll hazánk és nemzetünk. És
fájdalom, e chaosból a remény
is csak csüggeteg szárnyakkal
integtet felénk. Foszlik Magyar-
ország ékes kertje, lassan-lassan
silány kopársággá. Nemzetünk
ezrei — nem! — immár milliói
keresik a boldogulást egy más,
idegen földön. Nem mint honfog-
lalók hódító karddal, kelevéz és
büszke parancsszóval készülnek
új hazát szerezni, miként valaha
Árpád hadverő népe. Oh nem!
Egyenkint menekülnek, cselleng-
nek, futva, éhesen, koldusan,
mintha Bathu kán tatársordái
űznék őket el és pusztulás jelöli
egykori érdemüket, otthonukat.
Az ősök drága vére által meg-
szentelt földön, amely apáik ma-
radványait hűen őrizi, nincs többé
maradásuk. Itthon pedig ádáz
testvérharc, visszavonás üti fel
makacs fejét, megmérgezve a
népnek lelkét, megrontva jövő-
jét, egész életreményét.

Pedig, ha valamikor, úgy
most nagy feladatok előtt áll a
nemzet. A honmentő, nemzetet
boldogító alkotásoknak egész
sora várja életre hívását, életbe
léptetését. A magyar államiságnak

től, semmitől. Ő jó, erős és hű, meg-
véd mindentől.

Midőn a kissé fagyos uton vissza-
mentünk, bús mosollyal néztem vissz-
sarra arra a helyre, ahol a boldogsá-
gomat megtaláltam.

Nem akartam azt a mély sóhajt
meghallani, mely az erdő mélyéből,
ezer, láthatatlan tündér kis szívéből
követett engem arra az utra, melyen
veled elindultam, hogy boldogságo-
mat megőrizzem, óvjam, védjem...

Leirtam annak a decemberi er-
dei találkozásnak édes emlékeit. Öríz-
d e sorokat Béla, hogy lássad, meny-
nyire szent, igaz és őszinte volt hoz-
zád való érzelmem, ha a kétely néha
bántana téged, vagy az emberek ár-
mánya el akarná fordítani szívedet
én tőlem. Szeress, maradj az enyém!
Elzád."

II.

Ancona, 1903. szept. hó.

Kedves Barátnóm!

Együtt sétáltunk tegnap a ten-
gerparton. A hullámok a partot ver-
desték, a víz színe fölött éles vilyo-
gással sirályok röpködtek, messziről
hajók árbocai fehérlettek. Az ég tiszta,
halványkék volt, s a levegő üde.

Sokáig, némán néztünk a nyilt
tengerre. A te szelid szemedben bán-

kiépítése a gazdasági, a katonai és a belső reformok terén immár a közel jövőnek munkakörébe tartozik. Lassan bár, de végre megérlelődött a helyes, a történelemnek, a közjognak, nemzeti hivatásunknak megfelelőleg a tudat, hogy a teljes magyar államiság-oz megkivánt intézményeket megalkossuk, a meglévőknél pedig a nemzeti jelleget biztosítsuk.

És a népek jobbra vágyó lelke epedve szomjuhozza a társadalmi megváltást, a jobb jövőt, a nemzeti dicsőség felé, melylyel nemzetét megörökíteni igyekszik a halhatatlanságban. Mi is tartaná fenn a nemzeteket, ha nem a vágyakozás a halhatatlanságra. Ezen meggyőződés adja a nemzeteknek a szárnyakat, hogy fölemelkedjék azon magasság felé, ahonnan fakad a nemzeti lélek belső ereje, mely munkál, küzd, a jövőt biztosítani igyekszik ama reményben, hogy boldoggá teszi a hazát s abban a saját ivadékait.

Vegyünk tehát búcsut az óévtől. Bocsássuk át azt minden bűjával-bajával az emlékek birodalmába. *Eseményeit had őrizték meg az annalesok, tanulságait pedig őrizzük meg mi magunk.* A világ rendje az, hogy az idők forgásában eltűnjenek az évek, az esztendő, és hogy új napnak ragyogása váltsa fel az alkonyatot, az éjszakát. Itt áll tehát előttünk az új év elzárt kapuja. Megjelenik előtte legelőször is a kíváncsiság és keres rajta egy nyílást vagy repedést, hátha el lehetne valamit lesnie a jövő titkaiból. A kíváncsiságot sarkon követik zarándok életünk ősrégi társai: a remény, a félelem, a gond. Nem is csoda! A jövő bizonytalanságában hanykódó emberi kedély nyugtalanul fürkészi a jövőt. De míg a könnyelmű csak a szerencse árnyéka után kapkod, a hihetetlen, a vak véletlenre számít: addig a jó, a nemes, a hívő, a munkás az Isten irgalmát, jóságát keresi kitaró munkássága által a jövőben. A küzdelem, a munka pedig kötelessége az emberiségnek.

Hálát adva a Gondviselésnek

kódás, elmerengés volt irva, a szívem összeszorult, mert éreztem, hogy annak a titkolt könyvek, mely a szívem mélyébe van zárva, én vagyok az okozója. Bántott a lelkiismeret, bűnösnek éreztem magam. S azért hirtelen búcsut véve tőled, elszettem.

Felérve a szállodába, a terrász oleanderjei közé ültem. Előttem a tenger sűrű-zöld felülete nyújtózott s amint elmerengve néztem a távolba, megkapott a vágy, hogy gyónjak neked.

Emlékszel arra a bűbajos téli elkalandozásra? Tudod mit mondtam akkor neked? Megvallottam, hogy előttem már szerettem egy leányt, de az új érzélem eltemette a régi vonzalmat. Ugy hittem akkor: igazat mondom.

S most könyező szemekkel, bűnbánóan leirom nagy tévedésemet. Te, aki finom nőies érzékekkel bele tudsz látni az emberek szívébe, boncold, analizáld az én érzéseimet s találsz mélységet vétkemre, feloldást bűnöm alól.

A múlt, mit eltemetve hittem, feltámadt a lelkemben. Téged sze-

az elmult esztendőben vett jókért, a terhek elviselésére adott lelki erőért, a szívünkbe oltott hitért, reménységért: — bocsájtjuk sirjába az ó-esztendőt és bizalommal köszöntjük az új évet, forrón esdekelve az „idők urá”-tól hazánknak virulást, nemzetünknek boldogságot, népünknek békét, kitartást a jövőben.

Boldog új évet!

Demeter János.

Uj évi reflexiók.

Irtá: Wetterschneider Miksa.

Mád, 1903. dec. 29.

Elmult már az ünnepek legszebbike, a karácsony is.

Elmulásával szertefoszlott az a lélekemelő, ünnepies hangulat is, mely rendszerint annak, mint a szeretet ünnepeinek nyomában kél. Visszazökentünk a mindennapi egyformaságba, abba az elfásult nembánomságba, mely mostanában oly ijesztő módon uralkodik a lelkeken.

A sok hangulatos ujsági cikkek, az ünnepi elmélkedések ezen ugyan édes-keveset változtattak. Maradt minden a régienél — egykedvűség mindenfelé.

Az idők végtelen forgatagában most ismét egy új hatáskörhöz jutunk, melynél az elmult esztendő befejezést nyer, az új év pedig kezdetét veszi.

Ha az elmult év eseményeire vetünk visszapillantást, a kép, mely elénkbe tárul: felette sivár és vigasztalan, de sajnos a jövő év perspektívája sem nyújt ezért kárpótlást, mert bizony annak kilátásai sem igen kecsesgetők.

Ma, midőn minden ország, minden nemzet gazdasági önállóságra, gazdasági megizmosodásra és az ez által legjobban biztosított függetlenségre törekszik — mi egyelőre még politikai fictióvá lett, s a gazdasági meddő küzdelem által akarunkban lenyűgözve, cselekvésünkben megbénítva téletlenségére vagyunk kárhoztatva és fájó, vérző szívvel kell látnunk, sir a lelkünk, hogy míg más államok óriási léptekkel haladnak a közgazdasági consolidálásnak boldogító útján — addig a mi erőink le vannak kötve, stagnál nálunk minden akkor, midőn mi is alkothatnánk, mikor nálunk is oly számtalan productio, munka, közhasznú intézmény vár megvalósításra.

Hát tagadhatatlanul szép dolog, hazafias kötelesség a nemzet követeléseiről, a nemzeti jogokért való elszánt küzdelem és azt hiszem szerte az egész országban nincsen egyetlen hazafiasan gondolkozó ember sem, ki a legnagyobb rokonszenvvel nem

retlek, tudom biztosan, hiszen ezt érezned kell esőkjaimból, s mégis midőn lázas ajakkal keresem piros szádat, midőn örömittasan szívemre öllelek, úgy hiszem, úgy képzelem, hogy azt a másikat, az elfeledett, elhagyott leányt ölelem. S midőn hallgatom beszédés ajkaidat, s elmerenggek szemed nézésén, az ő szavai ujulnak fel lelkemben, s látni vélem kék szemeked okos, nyugodt tekintetét.

Leborulok előttem, öledbe hajtom fejem s ezerszer esküszöm hűséget neked s ilyenkor odafurakodik közénk az ő sápadt arca s én úgy képzelem: neki mondom el forró vallomásaimat, az ő keskeny, szép kezébe teszem hűség esküit.

Szeretlek Elzám s mégis kísér a másiknak emléke. Tengerek, évek választanak el tőle s én sokszor úgy érzem, midőn magányos szobámban vagyok, hogy ő körülöttem jár-kél, simogatja hajam, rendezzi könyveim, megigazítja fejem alatt a párnát...

A lelkem oda van nőve ahhoz a leányhoz. Nem tudom elfeledni. Téged szeretlek, a te biztatásod egyedüli vágyam s még is hányszor ülök

viseltetett az azokért folytatott, magasztos küzdelem iránt.

De ma, midőn kétséget kizárólag bebizonyosodott az, hogy a további harc most céltalan, hogy jelenleg abszolút semmi kilátás, semmi reménysines az alkotmányos uton elérhető eredményre — akkor eszeveszett vállalkozás, eléggé el nem ítélhető kárhozatos politika az, melyet az ország-házban az a maroknyi ember folytat és a mely átkos lidérenyomásként ónsullal nehezedik országunkra, egész közéletünkre.

Nem politizálni akarok én, mert annak egyáltalában nem is vagyok barátja, különösen pedig cikkeimben sohasem is foglalkoztam politikával, — csupán ráakartam mutatni ezen közismert, rendkívül sajnós tényre, hogy annál inkább kidomborodjék annak a feneketlen utvesztőnek elrémítő képe, melybe az országot saját fiafiai sodorják de meg, mert azt tartom, hogy most a közélet legigénytelenebb tényezőjének is minden tőle kitelhető utonmódon ha a rendelkezésére álló még oly kis eszközökkel is oda kell hatnia, hogy az eseményekről való helyes tájékoztatás által kétségbeesztően siralmas közállapotaink jobbra fordulását munkálkodjék.

Mert hiszen hiába igyekezett most röviddel ezelőtt is valamely fővárosi napilap önkényesen összeállított szám adatokkal azt bizonyítani, hogy e meddő küzdelem eddigelé az országnak nem volt semmi hátrányára. Ezen tetszetősen összeállított számcsoporthoz sokkal meggyőzőbben, sokkal ékezősöbbséggel beszél maga a mindennapi élet, a rideg valóság, mely minden téren az elkedvetlenedésről, a bizonytalanságból eredő pangásról és általános vállalkozási kedv hiányáról tesz fényes, de annál szomorubb tanubizonyoságot.

Hát jó uraim, parlamentünk maroknyi számu képviselő urai! Ertsék meg végre az idők jelét, mert a mostaniak némileg elütők a rómaiak fénykorának idejétől, mikor a nép csak „panem et circenses” követelt.

Most a circusi mutatványokat szívesen elengedi, de munka és kereset után vágyódik, kenyeret akar, a melynek megtagadására az a nép, mely mandátumokhoz segítette bizonyára nem adott jogot önöknek.

HIREK.

Ora et labora.

— Singer Izrael jubileuma. —

— jan. 2.

Imádkozz és dolgozz! Ezt a latin közmondást a magyar nép arany igazságokban megnyilatkozó nyelve akövetkező közmondássá bővítette ki: „Ugy imádkozz, mintha rögtön meg

asztalomhoz s irok hozzá hosszú leveleket. Nem szerelmes sorok ezek, de szavak egy rokonelekekhez, akit becsültünk, akinek befolyása alatt állunk, amíg élünk.

Ha tőled hazajövök, még érzem nyakamon puha karod ölelését, ajkamon ott a esőkod édessége s én könyvszekrényem elé állok s kezem ügybe téved az a könyv, melyet ő adott egykor nekem. Lapozgatom a britt költő örökszép poémiáit s úgy érzem annak a szegény leánynak hőfehér lelke lebeg körülöttem s könyves lesz a szemem, sirok: mert téged Elzám nem tudlak így szeretni. Nálad van a szívem, forró temperamentumom nemes szenvedélye, de a lelkem még is visszasírja a multat, melyben csak az ideális vonzalmat ismertem, melyben nem perzselte lelkemet viharos, égő szenvedély.

Ez az én bűnöm. Szerelmem, hűségem dacára is hűtlen vagyok hozzád. Ezt a paradoxot meg fogod érteni, ha megtudod minő lázas nyugtalanossággal várom a messzi idegen országból jövő leveleket s ha tudomásodra jut, hogy ennyi év után, a szívek elszakadása da-

kellene halnod, — úgy dolgozz mintha örökké élnél.”

Singer Izrael így cselekedett.

Az igaznak, a jónak neve becsülésben áll az élők előtt, emléke kimagasló a holtak országából, — s tiszteletben áll az utódoknál.

A kir. tanfelügyelő üdvözlő leveléből idézem e szavakat: „Aki a népnevelés tövises mezején 50 évet töltött el örök emlékezetre érdemes munkában, — az nemesak hogy méltó embertársainak igaz tisztelgetése, de ennél sokkal többet érdemel.”

Mit érdemel? Mikor embertársainak igaz tisztelete környez valakit, — mit adjon neki még ez a társadalom? Mit érdemel ez az ember?

Megmondom. — Azt érdemli, azt kívánja, azt követeli hangos szóval: „Kövessétek példámot.”

Ez az igazság. — Egy magasztos eszmének, a népnevelésügynek szolgálatában, a nagy tömegnek általános elismerése mellett eltöltött 50 esztendő tanítói munkálkodás után, a tömeg, a fiatalabbak lelkéből semmi féle hang nem szólhatna szebben, mint amely azt mondja: Kövessük az ő példáját!

— Singer Izrael! Mi követni akarunk téged.

Mi imádkozni és dolgozni akarunk mint te.

Mi hisszük, tudjuk, hogy az a munka, amelyet te 50 éven át végeztél: igen nagy értékű.

Te imádkoztál, hogy az Isten, aki Örökkévaló, áldja meg azt a művet, amelyet a te munkáskedv is segített fölépíteni; áldja meg azt a hazát, amelynek jövőjét te boldognak akartad látni; — áldja meg azokat: akiket te munkára és isteni félelemre oktattál.

Te dolgoztál tollal és szóval, hogy ennek az édes magyar hazának általad nevelt minden polgára értelmes, művelt ember, és ekként boldog legyen. — Dolgoztál egy fél századon át, hogy a felebaráti szeretet, a munkásság, a józan gondolkodás isteni szikrái helyet foglaljanak és gyümölcsöt teremjenek tanítványaid szívében.

De nem ez a legfőbb érdemed mégsem. Van egy olyan érdemed, amelyről bár tudsz, — de nemes lelked elhallgatja, nem mondja senkinek hogy miben találsz legnagyobb örömedet.

En idegen ember vagyok, de eltaláltam gondolatodat, — kimondhatom bátran.

A te büszkeséged az, hogy embereket iparkodtál nevelni és neveltél is a hazának.

Mert az ember szó fogalma igen magasztos. És én tudom, hogy te így fogtad fel e szót, a legnemesebb értelmében.

Hát igen is; — embereket neveltél tanítványaid sok ezernyi tömegé-

cára is, még mindig van mit mondanunk egymásnak.

Ments meg e lelki hűtlenség bűnétől. Találsz módot arra, hogy elfeledjem azt a leányt, kinek esőkját nem szomjazom és mégis szívdobogva várom okos, nyugodt hangu leveleit.

Te lent jársz a tenger partjain kis Elzám! Tépelődöl barátod széles természetén s én meg kedves fám, az oleander összeölelkező ágai között ülök, merengő tekintetem követi fehér ruhás alakodat s mint a tikkadt vándor, úgy szomjazom a esőkodat, szeretnélek keblemre ölelni, hogy száműzzem annak a másik jó leánynak szende képét a lelkemből.

Most felnézel az erkélyre, melyen busan üldögélek. Piros selyem kendőd hívóan lobogtatod, . . . Megyek Elzám, a szívem sebesen ver, szeretlek, vágyom a szavad, nézésed után — de a lelkem? A szellő szárnyain tengereken, országokon átrepül ahhoz a másik leányhoz. Szabadíts meg tőle, adj nyugalmat háborgó lelkembe te én okos, kicsi Elzám.

Hűtlen, szerelmes barátod:

Béla.

ből nagy emberek, nemes szívű, kiváló emberek, igazak, jók, becsületes emberek áldása száll ma feléd; — igazak, jók imája kér az Örökkévalótól áldást te read agg pátriárka, akit áldjon meg. Az kinek te hü munkása, igaz, jó fia voltál 50 éven át.

Fényes ünnepek emlékével távoztak úgy az Isten házából, mint az izr. hitközség által rendezett ünnepi bankettől azok, kik *Singer Izrael* 50 éves jubileumán részt vehettek.

Aprólékos részletekbe nem bocsátkozom, hiszen erkölcsi diadala oly fényes volt a jubilánsnak, hogy a lezajlott ünnepség külső pompája elenyészik a mellett. Csak röviden jegyzem föl a történeteket, hogy azok is, kik jelen nem lehettek, lássák: mint nyilatkozik meg a hála, a kegyelet azok iránt, kik közjó munkálására szentelik életüket.

Dec. 30-án d. u. 2 órakor kezdődött az ünnep egyházi része, az izr. nagytemplomban.

Imádkozott az ezernyi tömeg azért, aki 50 éven át imádkozott ő érte. És úgy imádkozott mintha mindjárt megkellene halnia, — szivből. És imája meghallgatott. — Gyermekei köztiszteletben álló, munkás tagjai a társadalomnak, jó polgárai a hazának. — Tanítványai szivében a Mester által beoltott nemes mag jó gyümölcsöket termelt, — a templomban megnyilatkozott érzés volt erre a bizonyosság.

Megható jeleneteket kellene leírnom, ha híven akarnék mindent ecsetelni.

A jubiláns fia, aki Isten szolgálja s az ő templomának papja lett, remekelt beszédével.

Az iskolászek nagy érdemű elnöke: Dr. Rosenberg Bernát — kinek az ünnepély ily fényessé tételében oroszán része van, — megnyitván a diszközgyűlést, utána szébbnél-szebb beszédek hagytak el.

A küldöttségek, az üdvözlők egész legiója vonult fel, — mindenki áldotta az ősz jubilánst, aki rá szolgált ember-társai szeretetére.

Este 7 óra után ünnepi lakoma fejezte be a szép napot, amely egy alkonya felé hajló életnek igazán impozáns elismerést juttatott halálul.

Singer Izrael! Aki dolgoztál és dolgozol ma is, mintha örökké élnél, — aki, imádkoztál 50 év óta mint mindjárt meghalnál; légy üdvözölve a te jubileumod nagy napján! Az általad hirdettet, vallott és tanított eszmék megtermik gyümölcseiket, — a te neved dicséretes és maradandó lesz a kegyeletes utókor előtt!

Es amidőn e jubiláns nappal búcsút veszel nehéz munkásságot teremtől: kívánjuk, hogy szellemi és testi erőid birtokában még igen sokáig lelkes vezére és mintaképe légy annak a körnek, amely read mindenkor szeretettel tekint, — hálával gondol.

Cz - F -

— **Uj évi tisztelgés az alispán-nál.** Az új év alkalmából a vármegye tisztviselő, segéd- és kezelő személyzete testületileg fejezte ki szerencse kívánatait *Dókus Gyula* alispánnak. A tisztviselők jókívánatait *Dókus László* tb. főjegyző tolmácsolta. Az alispán szép szavakkal köszönte meg a tisztikar bizalmát és az elmúlt év folyamán teljesített sikeres és buzgó munkálkodását. A távollévő főispánt a vármegye tisztikara nevében távirati uton az alispán üdvözölte.

— **Esküvők.** *Marmorstein* Jenő nagymihályi kereskedő december hó 26-án kötött házasságot *Friedman* Reginával Sátoraljauhelyben. — *Révész* Emil túrócsezentmártoni keres-

kedelmi iskolai tanár december hó 31-én tartotta esküvőjét *Székely* Piroška állami tanítónővel *Singer* Izrael nyug. tanító leányával.

— **Nyilvános köszönet.** Gr. *Andrássy* Dénes ur ömeltősága, ez az igazán nagylelkű, jótékonyságairól országszerte legelsőknek ismert főúr, aki Krisztus tanítását nemesak ajkán hordozza, de nemes tettekkel valóítja meg: a gálszécsi ev. ref. egyháznak temploma építési költségeinek fedezésére 2000, azaz kétezer koronát küldött mai napon kezéhez. Nem talállok szavakat, melyekkel e példátlan nagylelkűséget csak halványan is megköszönni lehetne. Arra kérem azért az Egek urát, ki titkos könyvébe feljegyzi a jó tetteket: fizessen meg a nemes grófnak, szegény egyházunk iránt tanúsított eme kimagasló jóságáért minden áldásaival, nyújtsa hosszúra és védje drága életét, s töltsse be keblét az emelkedett lelkek fény sugarával; s ezek — mint mi — emlegessék nevét áldás s imádság közt, s még az utódok is regéljék esodás tetteit, hogy volt egy magyar főúr, aki milliókkal bírt, de maga kevéssel megelégedett, s sok kineseit szétszórta a szegények közt s a merre járt, mint a mesébeli alaknak a lába nyomán virágok, a hála virágai fakadtak. „Áldja meg az Isten, mikor nem is látja, mikor nem is várja.” Gálszécs, 1903. dec. 30. *Péter Mihály*, ev. ref. lelkész.

— **Helyreigazítás.** Az alulirt izr. hitközség előjárósága részéről e lapban a minap közzétett és *Wallis* Gyuláné grófné ömeltőságának szóló nyilvános köszönetet tartalmazó közleményben sajnálatos hiba csuszott be, amennyiben ömeltősága özvegynek van meg nevezve, ami ezennel helyesbítettik. Az izr. hitköz. előjárósága.

— **Szilveszter.** A bucsuzás, a leszámolás napja az év legutolsó pontja, Szilveszter napja. A gazda, az iparos, a kereskedő laltolgtatja az elmúlt évi munkásság eredményeit, és magába mélyed minden ember, mert szükségképpen érzi, hogy mulik az idő és senkit sem vár. A nemes törekvések és célok, nagyratörő vágyak és remények hullámzásában, szóval az életküzdelemben sokan vannak a hajótöröttek, sok a siratás és temetés, de az élet szivós és erős és megöli a csüggedést akkor, midőn egy elmúlt év határán megjelenik tisztán, hőféléren az új év. Megújulnak a gondok, de megújulnak még erősebben a vágyak és remények is. A lelki élet finom proceszusát, mely Szilveszter napján betölti belső világunkat, szépen illusztrálja az a sok népszokás, mely Szilveszter estjén országszerte divatozik, mely a gyermekemlékek kapcsán mosolyra deríti még a fáradt öregeket is.

— **Uj évi gratulációk megváltására** *Korbély* Géza ág. ev. lelkész újabb 2 koronát küldött hozzánk, amelylyel gyűjtésünk az árvasegélyzögyelet céljaira 54 koronára növekedett.

— **Szilveszteri táncmultság.** A szegény izr. gyermekeket segélyező egyesület mult dec. hó 31-én fényes szilveszteri táncmultságot rendezett a városi színházban a kassai 34-ik gyalogezred és *Oláh* Rudi zenekarának közreműködésével. Meg volt ennek a hangulatos mulatságnak minden feltétele ahoz, hogy a haldokló év bucsuzatója s az új év introdukciója vidám és derűs legyen. Igaz ugyan, hogy a bálon nem voltak túltömve a résztvevők, de kedélyességére, bizalmasságára, elevenségére egyike maradt a sikerült esteknek a báli annalesek lapjain. Két évnél két napján táncoltak a jelenlevők a késő hajnali órákig fesztelen vidámsággal, esa-

pongó jókedvvel. A multság kedélyességének bizonyítéka és clouja volt az a hosszú, eleven souppé-esárdás, amely alig akart véget érni, mert phönixként élesztette életre a szünet nélkül felzúgó „hogy volt” és „ujra.” A legintenzívebb farsangi hangulat hatotta át a sziveket, s a jelenlevőket ott, a bálterem parkettjén, a szállongó exquirit parfüm illatban valami jóleső mámor viharozta át: a jókedv kitörő láza, édes mámore. Szép este volt s csak családiás színezetét fokozta, hogy nem voltak túlsokan. — S mikor itt, báli krónikánk lapjain megörökítjük e bál történetét következtünk ebből a nemsokára bekopogtató farsangra is, melynek ez a multság volt elevenségében, színekben gazdag prologusa. Magának a bálnak nem vált nagy hátrányára, csak önmaguknak okoztak veszteséget, akik elmaradtak. A multságot a katona zenekar hangversenye vezette be *Feiks* karnagy vezetésével, de aztán felhangzottak a mazurka hangjai kezdetét vette a tánc. A katonazenekar a tóurtáncokat, *Oláh* Rudi bandája a esárdásokat hozta fáradhatatlanul. A jenvolt hölgyek neveit következőkben jegyeztük össze, bocsánatot kérünk ha kihagytunk valakit, de tudósítónk elfeledkezve hivatásáról: táncolt, pedig jegyeznie kellett volna. *Asszonyok:* *Blumenfeld* Adolfné, *Józsefné* és *Lajosné*, *Bokor* *Józsefné*, *Ehlert* *Gyuláné*, dr. *Erényi* *Manóné*, dr. *Ember* *Lászlóné*, dr. *Fried* *Samuné*, dr. *Fried* *Lajosné*, özv. *Fülöp* *Adolfné*, dr. *Friedmann* *Arminné*, *Grünbaum* *Simoné*, *Guttman* *Mórné*, (B.-Szerdahely.) *Gál* *Móriené*, dr. *Haas* *Bernátné*, *Haas* *Adolfné*, dr. *Kellner* *Sománé*, *Kádár* *Gyuláné*, *Kinesessy* *Péterné*, *Kún* *Frigyesné*, özv. *Hertzka* *Ottóné*, *Lichtenstein* *Ilona*, *Markovics* *Miksné*, dr. *Legeza* *Jánosné*, dr. *Ligeti* *Józsefné*, *Nagy* *Albertné*, *Polonyi* *Ignázné*, *Reichard* *Lajosné*, *Reich* *Lipótné* (Luka), *Roth* *Vilmosné*, *Roth* *Adolfné*, (B.-Szerdahely) *Szóllósy* *Arthurné*, dr. *Stern* *Arminné*, dr. *Szóllósi* *Lipótné*, *Székely* *Lajosné*, (Gödöllő) *Schweiger* *Aroné*, dr. *Singer* *Bernátné*, (Szabadka) dr. *Székely* *Albertné*, *Szabó* *Jakabné*, *Zinner* *Adolfné* és *Henrikné*, *Vértesi* *Zsigmondné*, özv. dr. *Waldman* *Adolfné*. — *Leányok:* *Bettelheim* *Nina* és *Ilona*, *Brenner* *Mici*, *Fried* *Etelka*, *Herezka* *Ottil*, *Gombos* *Margit*, *Glück* *Kata* (Kassa), *Kormos* *Etelka* (Lendva), *Markovics* *Flóra* és *Zsófi*, *Rosenberg* *Gizi* (Varannó), *Reichard* *Honor*, *Reich* *Margit* (Luka), *Róth* *Anna* (B.-Szerdahely), *Szép* *Ilonka*, *Székely* *Rózsika*, *Spitz* *Anna*, *Szepessi* *Paula*, *Szóllósy* *Paula*, *Szóllósi* *Margit*, *Zinner* *Erzsók*. —th.

— **Kifosztott ruhás láda.** *Altman* *Sámuel* ruhakereskedőt a királyhelmezi országos vásárról hazajövet meglópták. Amint a ruhákkal telt szekérel Borsi közelében haladtak, a ruhatolvajok az éj sötétjét felhasználva a szekér hátsó részén lévő ponyvát föl-vágták és az egyik ládából mintegy 400 korona értékű ruhát elloptak. A lopást csak itthon vették észre. A tettesek is megkerültek már. A károsult ugyanis egy helybeli ócskás üzlete előtt fölgagott ruhák között egyet sajátjának ösmert föl. A rendőrség által megejtett nyomozás során kiderült, hogy az ócskás egy szolgáltól, a szolgál pedig egy cigánytól vette a kabátot. *Hajas* (Hyek) *Gyula* *Vasadi-Balog* Ferenc társával az *Altman* szekereiről emelték el a ruhákat. Tetőket beösmerték.

— **A dohánygyári munkásleányok** műkedvelői előadással egybekötött táncmultsága. A farsangi saison egyik érdekesnek ígérkező estje a dohánygyári munkásleányok műkedvelői előadása a városi színházban január 15-én lesz. Géczy „Kisérlet” című népszínművét fogják játszani. A darab premierszámba megy, ameny-

nyiben Sátoraljauhelyben még e darabot nem játszották. A dohánygyári munkás bálók annalesi már sok sikerrel tanuskodtak s kétséget kizárólag *Friss* *Heimann* gondos vezetése alatt ez évben is ambíciójukat fényes eredménnyel fogja koronázni.

— **Gyermekek színelőadás.** A szerencsi cukorgyári iskolás gyermekek december hó 26-án gyermek-színelőadást tartottak, melynek jövedelmét jótékony célokra fordították.

— **Kabát tolvajlás.** Az alkalmi tolvajlások ruha-lopások most a tél beálltával napirenden vannak. A napokban tett ilyen kísérletet egy ösmert tolvaj, *Balog* *György* kozmai napszámos *Altman* *Jenő* ruhakereskedő boltja előtt. A kiaggatott ruhák közül egy rokot elemelt és sietve távozott. A lopást azonban csakhamar észrevették és a rendőrnök sikerült *Balog* *Györgyöt* a *Rákóczy*-utcán elfogni. Atadták a kir. járásbírósnak.

— **Szabályellenes postai nyomtatvány küldemények.** Ujabb mind gyakoribbá válik olyan szabályellenes levél- vagy levelezőlap alaku nyomtatvány küldemények díjmérséklessé mellett való postára adása, amelyek nyomtatott szövegű, fizetésre való felszólítást tartalmaznak, de amelyekben a fizetendő összeg kézírással van feltüntetve. Az ily nyomtatott fizetési felszólítások, az egyes címzettől követelt tartozási összegekkel való kiegészítés által, ha ez utólagosan kézírással, vagy akár mechanikai uton történik, elvesztik általános nyomtatvány jellegüket és a postán csak levélként vagy levelezőlapként bérmentesítve továbbíthatók. Ha pedig a díjkezdeményes nyomtatványt tarifa szerint bérmentesítve adatnak fel, feladásuk jövedéki kihágást képez, mert az ily küldemény a fennálló postai szabályok értelmében szeszemélyes levelezésnek minősítendő. Az érdekeltek körök figyelmét ezen körülményre annál is inkább felhívom, mert az említett küldeményeknek nyomtatványként való bérmentesítése és feladása által nemcsak akként éri kár a feladót, hogy a küldeményt a címzett nem kapja meg s annak bérmentesítési díja is kárba vész, de a feladó ezen kívül érzékeny pénzbírsággal is tarthatatik. Saját érdekeikben cselekszenek tehát a nyomtatvány küldemények feladói, ha előzőleg a postahivataloknál felvilágosítást kérnek az iránt, vajjon a feladni kívánt küldemény nyomtatványként díjazható-e vagy sem?

— **Lopások.** *Gottdiener* *Mór* *Rózsá*-utcai kereskedő lakásáról ismeretlen tettes 100 korona készpénzt elloptak. A rendőrség a tolvaj nyomában van. — *I. I.* koronautcai lakásához tartozó kettrecből 14 korona értékű baromfit loptak el.

— **Báli tájékoztató.**

Január hó 5-én: A „Zemplén vármegyei Kazinczy-kör” tombolával egybekötött táncmultsága a városi színházban.

Január 9-én: a városi kaszinó bálja a színházban.

Január 10-én: A sátoraljauhelyi iparosok önképző-körének parasztbálja a városi színházban.

Január 17-én: A katolikus olvasókör farsangi táncmultsága a városi színházban.

— **Dunky fivérek cs. és kir. udvari fényképészek** jan. hó 3-án (vasárnap) és 4-én (hétfőn) a *Juhász* *Jenő* ügyvéd ur telkén lévő műtermékben felvételeket fognak eszközölni; a műterem mindig fűtve van és akár borus, akár esős vagy havas időben, művészi kivitelű szép képeket állítanak elő olcsó árban. Levélteli idő: d. e. 9-től 12-ig; 1/2 2-től 1/2 4-ig.

Báli idény.

Vásároljon selyemkeltme, gaze, erépe de chine, csipkeruha, csipke és szalagszükségletet a báli idényre.

SZÉNÁSY, HOFFMANN és TSA

selyemáruházában,

Budapest, IV., Bécsi-utca 4.

Elismert legjobb és legszolidabb cég, hol az utolsó ujdonságok mindig raktáron vannak.

Minták bérmentve küldetnek.

IRODALOM.

Szilánk.

Azt hittem: regény lesz belőle
Es hogy majd dalt írok felőle;
Azt hittem: muzsa lesz a lányból
S napfény, mely éjembe világol.
Azt hittem, hogy az én világom
Titkát ki majdan néki tárom
S hogy megismeri a szerelmet,
Melylyel a poeták szeretnek.

Azt hittem: itt van; megtaláltam
A fehér fél zuzos havában...
S amit egy más fiura hintett:
Mindent ledöntött egy tekintet.
S azt a sok dalt, amit bennem
Kellott vón, hogy életre keltsen
Egy epizód végkép lezárta,
S e dalnak nem lesz folytatása...
—th.

SZINHÁZ.

„Sötétség“. (Bemutatása dec. hó 22-én a városi színházban.)

Rutkai György a „Sötétség“ szerzője, főhivatásának a zurnalisztikát vallja és a hírlapíró éles szemével kutató, keresett szinpadai téma után. Belenyúlt társadalmi életünkbe és annak legizgatottabb kérdéseit hozta drámai erővel színre. A becsület polgári és a katonai felfogása ütközik össze darabjában és ebből a nagy összeütközésből születik meg a párbajpusztító rémének elítélése. „Sötétség“ a darab címe. Sötétség van még a világon, ha ily összeütközések lehetőségei és az emberi boldogságot ez a sötétség teszi tönkre. Ez a darab tendenciája. A sok pro és contra véleményyt a párbajról Rutkai a következő szinpadai cselekmény keretében mondja el hőseivel: Egy polgári családot állít szinpadra, Vári birtokost (Komjáthy), annak nejét (Komjáthyé), Emma leányát (Fái Flóra), Andor fiát (Czobor). A családnak élete csupa fény és boldogság; a családöt jótékonyasága és más érdemei elismerésül a város dispolgárává választják, leányát pedig nőül kéri Istvády huszárfőhadnagy. Az első felvonás valóságos idyll. A tiszta égen azonban felhők látszanak. A család barátja Erdős László (Serfőzi) szerelmes Emmába. Az apa leányát szívesen barátjához adná, miután hálával tartozik az ügyvédnek, aki 20 évvel ezelőtt egy bűnperben védője volt. Vári egy bank élén állott, mely megbukott. Igaz, hogy a bíróság felmentette, de amint látni fogjuk, ez az affér sötét pont gyanát szerepel életében. Az első felvonás tiszta, aetheri miliője mindenkire hatott. Maga a bonyodalom rohamosan, nagy viharral jő. A huszárfőhadnagy szülei — az apa (Bartha) nyugalmazott ezredes, az anya (Breznay Anna) csakhamar megérkeznek és egy csapással vége a nagy boldogságnak. Az ezredes ur előáll, hogy a fiának az ezred — miután a régi bűnpör egy névtelen feljelentés folytán nyálfényre jutott — megtiltotta a házasságot. Vári hiába demonstrál. Hiszen akkor ártatlansága kitűnt. Az öreg katoná nem tehet semmit, az ezred már döntött. Hát a huszárfőhadnagy? Szereti a hivatását, s bár mélyen le van sújtva, siet katonai kötelességének eleget tenni. Polgári felfogás szerint ugyan az volna a kötelessége, hogy helyt álljon a menyasszonya mellett, aki mindenképpen ártatlan, de mi jól tudjuk, hogy mi a katonai felfogás. Vári kifakad, háttérben megjelenik az egész család s megtudják a le-sújtó valót. Ekkor előrohan Andor s a szemébe vágja a főhadnagnak, hogy becstelen. Ezen sértést katonai felfogás szerint nyomban meg kellene torolni karddal. Már villan is a kard a főhadnagy kezében, de Emma közük veti magát és vele szemben a huszár sem tud következetes maradni. Leereszti kardját és fájdalmasan felkiált: „Csak most lettem becstelen.“
A harmadik felvonásban újabb bonyodalom támad. Istvády főhad-

nagy az ezred ítélte szerint csak egy maradhat katoná, ha a legsúlyosabb feltételek mellett megverekszik Andorral. Andort azonban apja elküldte hazulról s a párbajt nem engedi meg. Így a főhadnagy veszve van. Megjelenik az ezredes s megtörve kéri Várit, hogy engedje meg fiának a párbajt, könyörüljön katoná fián. A két apa jelenete igen erős s hatásos. Vári nem enged. Vári fiával lehet párbajt vívni, de Vári leányát nem lehet nőül venni? Ekkor jön haza Andor és bár apja kitagadással fenyegeti, mégis kész megverekedni Istvády főhadnagnyal. A mozgalmas felvonást egy nagyon hatásos jelenet, a denuncians leleplezése fejezi be. Emma a cserbenhagyott menyasszony leplezi le a névtelen feljelentőt az ügyvéd személyében, aki Várit egykor védte s most, hogy Emmába szerelmes, titkos feljelentést küldött az ezredhez. Ez a jelenet tette a legnagyobb hatást.

Az utolsó felvonásban az ezredesnél vagyunk. Fia elakar indulni a párbajra, de előbb anyjától vesz búcsút. Az anya sejtí a valót és magához hivatva Emmát, hogy ketten visszatartsák a fiut a párbajtól. Mindez azonban hiábavaló. A két nő egyedül marad, rettenetes lelki kínok közt. Lövés dördül a szomszéd kaszárnyában. Nemsokára megjön a főhadnagy, Andor meghalt. Emma ájultan terül el a földön s az ezredesnél fájdalmasan kiált fel: Sötétség uralkodik még a világon.

A magasabb morálnak bizonyára sok kifogása lehet eme megoldás ellen, de az élet sok esetben igazat ad a szerzőnek. Az első felvonás kivételével, ahol a szerző készakarva mérsekelte magát, a többiben kergetik, üzik egymást az effektusok.

A darabnak tulajdonképpen két féle a tendenciája. Az egyik a katonaságnak a becsületről való tulszigorú felfogása ellen, a másik a párbaj oktalansága ellen fordul. Igaz, hogy a második téma az elsőből nő ki; a párbaj szükségessé válik, mert a katonai felfogás felbonja az eljegyzést és becsületétől fosztja meg az ártatlan családot. A kétféle becsület összeütközése nem elég tiszta, éles és meggyőző. Ha Vári teljesen ártatlan, akkor a legkényesebb tisztí bíróság sem láthat a husz év előtti perben okot a házasság felbontására. Ha pedig Vári nem egészen ártatlan az esetben az egész dráma lehetetlen,

mert akkor katonáknak igazuk van. A szerző ezt érzi és jótékony félhomályt vet az eset körülményeire.

A főhadnagy viselkedése is kétségeket támaszthatna. Ha ő ártatlannak tekinti Várit: akkor nem kellene a katonai parancsnak engedelmességet. Neki az igazság és szerelme mellé kellene állania, bármennyire is szereti hivatását. A szegény tiszt elveheti a gazdag leányt, mért ne vehetné el a szegény civil? Ha pedig Várit bűnösnek tartja, akkor újra nincs dráma, mert akkor az egyik fél nincs erkölcsileg jogosítva álláspontját joggal védeni.

Andornak szintén nem szabad elhagyni a várost. Andor nagykorú, s mert a sértéshez sem kérte atyja beleegyezését, nem állhat félre.

A denuncialó ügyvéd szerepe sem szerencsés. Az ügyvéd szereti Emmát és azért denuncial. Maga a leleplezés azonban fényes jelenet.

Az egyes alakok úgyesszen vannak jellemezve, általában rokonszenvesek és a darab menete élénk.

Az előadástól általában jót mondhatunk. Fái Flóra a szenvedő hősnőt meggyőzően, minden tulzástól menten adta. A leleplezés jelenete tetszett legjobban. Mindvégig egyszerű, igaz, változatos volt. Az öreg, vak ezredesnél szerepében Komjáthyé Anna, Váriné szerepében Komjáthyé osztottak a sikerben. A két apa: Komjáthy és Bartha különösen a harmadik felvonás nagy jelenetében kaptak megérdemelt tapsokat. Odry mint Istvády főhadnagy volt jó. Csak megemlítjük, de megérdemelt egyetemcsécsérettel a Serfőzi, Vági, Czobor és Dobó alakításait.

M-i B-a.

** „Rang és Mód.“ Bucsuelőadásul Szigethy József „Rang és Mód“ című színművét adták elő dec. hó 23-án. A darab ócskaság, lim-lom s így szinte esodálkozunk, hogy Komjáthy érdemesnek tartotta előadást, mikor ugyanis oly kevés élvezetben van részünk a telen át. Jóllehet 20 évvel ezelőtől a Nemzeti Színház cassa darabja volt, ma a legtragikusabb részénél is csak komikumot szült. A szereplők közül Komjáthyé, Takács Mariska, Breznay Anna, Komjáthy és Odry mindent elkövettek a darab érdekében, de sikert aratni nem tudtak. Kárpótásul a felvonás közök alatt a Magyaritestvérek debreceni bandája szórakoztatott. A banda vezetői: Magyarit Kálmán és ifj.

Magyarit Imre egyformán elsőrangú művészek. Nagyon bajos egyiket a másik fölé helyezni. Mert míg Magyarit Kálmán vezetése alatt a banda valósággal excellált s a közönséget tapsra ingerelte, addig ifj. Magyarit Imre, mint szólista a publikum szívét nyerte meg. Magyarit Kálmán a temperamentumos magyar nóták mestere, ifj. Magyarit Imre a klasszikusok jeles interpretálója. A hálás közönség nem fukarkodott a tapsal, kaptak is annyit, hogy egy primadonna is megirigyelhetné. — Ha a cigányverseny eszméje valóra válik, hisszük, hogy a jury nem fog megfélekedezni Debreczen nagyhirű cigánybandájáról.

P.

NYILT TÉR*)

Nyilatkozat.

Eötvös Gyula gazdatisztet, velem szemben tanusított magaviseleteért felelősségre vontam, de magát igazolni nem tudván, két tanu előtt gyáva, poltron embernek nyilvánítottam f. hó 23-án, miután az ügyet mai napig sem tisztázta, eme kijelentésemet megismételem és diszkvalifikálnak nyilvánítom.

Czigánd, 1903. december hó 28.

Ráczy Gyula.

MERKUR váltóüzleti részvénytárs.

BUDAPEST, V., Fűrdő-utca 3. sz.

vesz és elad

vidéki takarékpénztár- és bankrésztvényeket, tőzsdén nem jegyzett papirokat és azokra, valamint minden egyéb értékpapírt és sorsjegyre igen előnyös előleget folyósít.

Bank- és tőzsdéügyekben szakszertű felvilágosítással ingyen szolgál.

BANKOSZTÁLY. SORSJEGYTŐZSÁLY. VÁLTÓÜZLET.

A m. kir. szab. osztálysorsjáték felárusítóhelye. Sorsjegyek csekély havi részletfizetéssel, előnyös sorsjegytársaságok. Sorsjegybiztosítás: legolcsóbb díj szabás kívánatra bérmentve.

Rövid levelezim: ...

Merkur, Budapest, Fűrdő-utca.

Részvénytőke kor. 1.000.000.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szérek.

Kiadótulaidonos: Eblert Gyula.

Meghívó.

A sátoraljaujhelyi takarékpénztár

1904. évi január hó 24-én az intézet helyiségében

évi rendes közgyűlést

tart, melyre a t. részvényeseket ezennel meghívom.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések felolvasása.
2. A zárszámadások betérjesztése.
3. Nyeremény felosztása feletti határozathozatal, illetve az osztalék megállapítása.
4. Esetleges indítványok.

Sátoraljaujhely, 1903. évi december hó 24-én.

MECZNER BÉLA,

igazgató.

MÉRLEG

gyártmányokról szóló képes árjegyzékemet, mely a legkülönfélébb;

egyensúly, tizedes és százados mérlegek,
gabona-, marha- és hidmérlegek,

továbbá

hitelesített súlyok és űrmértékek

ábráit és árait tartalmazza, érdeklődőknek készséggel küldöm ingyen és bérmentve.

Használt, hibás mérlegek javítását elvállalom.

SCHOTTOLA ERNŐ

BUDAPEST,

Fő-üzlet: VI., FONCIERE-PALOTA.

Gyár: VI., RÉVAY-UTCZA 16, saját ház.

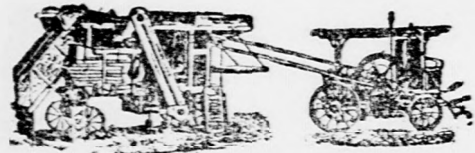
DÉNES ÉS SUGÁR

V., Lipót-körut 17.

Telefonszám 172.

Magyarország legnagyobb és legrégebb motorraktára.

Teljes

cséplőkészletek.

Benzin és spirituszlocomobilok 1-től 16 lóerőig, cséplési célokra a legalkalmasabbak és elismert legjobbak. — Benzin-, spiritusz- és szivógázmotorok 1-től 100 lóerőig.

Bel- és külföldi gyártmányok.
Költségvetések és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Eladó

S.-a.-Ujhelyben, a Kossuth Lajos-utcán lévő 160. sz. ház. — Értekezhetni Isépy István ügyvéd irodájában.

A csalogány-utczában az újkórházzal szemben levő magtár és a csalogány-utczában a nevezett magtár után következő két udvar és lakostályból álló ház eladó. Ajánlatok kéretnek **Olchváry Lajos** tulajdonosnál B.-Szerdahelyre.

Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!

Jurisics Miklós felszabadított a török járom alól és Jurisics Péter gyógyszerész Pakráczon megszabadít a betegségtől kintinően ható szerrel által.

A Jurisics-féle Pakrácz-cseppek oly esodaszerü balszam, melynek egy házban sem volna szabad hiányozni, mert a Jurisics-féle Pakrácz-cseppek oly előnyvel bírnak, hogy minden baj ellen használhatók és mindig esodaszerü hatással van. A Jurisics-féle Pakrácz-cseppek legbiztosabban gyógyítják a gyomorhajt és székrekedést, gyomorgörést, renetlen székürülést, étvágytalanságot, aranyeres bántalmakat, és ezzel kapcsolatos fejfájást, gyomorégést, felbűfögést, sápkört, szé-
dülést és mindentajü gyomorkatarást, de a legfényesebb sikerrel alkalmaztatik külsőleg is, nevezetesen daganatok, égési sebek, szagattás és köszvényes bántalmaknál, mert ahol semmiféle szer nem használott, ott a Jurisics-féle Pakrácz-cseppek már rövid használat után nemcsak enyhítést, de gyógyulást hozott. Ezt számtalan hályanyilatkozat minden országból bizonyítja.

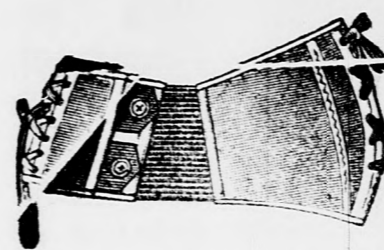
A Jurisics-féle Pakrácz-cseppek megrendelhetők közvetlenül
JURISICS PÉTER gyógyszerész PAKRÁCZON 432. részről sz.
Árak használati utasítással, láda és postaköltséggel:
12 üveg k. 5.— 36 üv. k. 12.40 Minden 12 üveg után
24 " 8.60 48 " 16.— egy üveg
Pakrácz-cseppek ráadásul ingyen.

Köhögés, tüdőfajás, torokbaj, rekedtség, nehéz lélegzés, oldályilalás, influenza és huut ellen felülmulhatatlan szer
a Jurisics-féle Szlavontai növénynedv.
Ára: 2 üveg k. 3.40, 4 üveg k. 5.80, 6 üveg k. 8.20
Hidegletés és láz ellen ki-tünő szer a „Febri Fugo” mely rendkívül gyorsan és biztosan hat. — Ára: 2 üveg kor. 4.20, 4 üveg kor. 7.—, 6 üveg kor. 10.—
Szlavontai növénynedvből és „Febri Fugo”-ból két üvegnél kevesebbet nem lehet rendelni. Ezek readelésénél is egy üveg Pakrácz-cseppet ingyen kapunk.
Jelszavam: Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!

Vidmarics Péter magyarizza Pakrácz-cseppek esodaszerü hatását.
Főraktár Budapestben: Török József gyógytárában Király-utca 12.

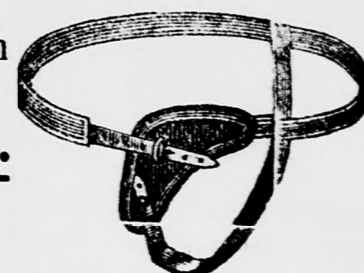

SÉRVBEN SZENVEDŐK

forduljanak hozzám

teljes bizalommal.

30 évi tapasztalatom, melyet a külföld egnagyobb Orthopaedial és kötszer műhelyeiben szereztem, biztosítékot nyújt szakképességemről, hogy a legelavultabb sérveknél is segítek. — Készítek kaskötőt, műtűzöt, egyenes tartót, püpkötőt, mülábat, kezeket stb.

Nagy raktár mindennemű betegápolási czikk és orvosi műszerekben, irigátor, ágy tál, éjjeli closet, Bidet, tej sterilizáló készülék Prof. Soxhlet szerint, valamint minden Gummi áru.

Valódi francia különlegességek discretio mellett.

Keztyük saját gyártmány, mérték szerint is.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

BLUMBERG S. E. keztys és műkötszerész
Kassa, főutca 91. szám.

Fleischer és Társa

gépgyára és vasöntőéje Kassán, Vám-utca 11. szám.

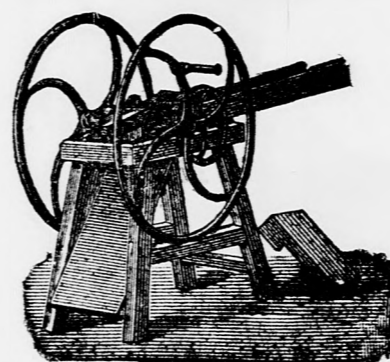
Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemeltartásával, czélszertten és gondosan gyártott jóhírnevű gépeit, nevezetesen:

Szecs kavágókat kézi vagy járgányhajtásra.

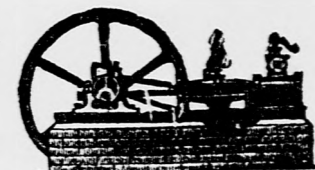
Répavágókat és tengeri morzsolókat.

Olajgyár berendezéseket.

Örlő- és daráló malmokat. Progress-tisztító gépeket, lisztosztályozó hengereket.

Továbbá mindennemű szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat. Szeszgyár berendezéseket m. p. Henze-főzők, kavaró készülékek, maláta és burgonya zuzókat stb.

Gépgyárunkban gyártmányainknak jelentékeny készletét tartjuk állandóan raktáron.

Gazdasági gépeink képes, valamint öntődéneknek gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Modern takarmánykamra berendezéseket járgány, benzinmotor és gőzhajtásra;

szecska és repavágókat;

gőzgépek, lokomobilok javítását, kazánkovács munkákat, új tüzszekevények készítését úgy helyben, mint vidéken

Malmok, vízvezeték- és fürdőberendezéseket, malomhengerek rovátkolását készséggel elvállalja

SZILÁGYI ÉS DISKANT gépgyára és gépraktára Miskolczon.

Ganz és Társa kitünő motorainak, Hother és Schrantz kitünő gazdasági gépeinek képviselősége.